Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001275

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-04-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 18-а від 16.06.2025 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравець Лілія Олександрівна
2. Liliia Kravets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 029

Назва наукової спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Дата захисту: 30-05-2025

Спеціальність за освітою: Професійна освіта (Документознавство)

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8526

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.31.11, 13.31.21

Тема дисертації:

1. Еволюція функцій бібліотек в умовах суспільних трансформацій

2. Evolution of Library Functions in the Context of Social Transformations

Реферат/анотація:

1. Дисертаційну роботу присвячено еволюції функцій та векторів диверсифікації функцій бібліотек України в умовах суспільних трансформацій. Визначено, що соціальні функції бібліотеки – це узагальнений перелік зобов'язань бібліотеки перед суспільством, які ним визначаються, йому необхідні, побічно впливають на нього та сповна відповідають суті бібліотеки як соціального інституту. Суть полягає у чіткому визначенні питання: що бібліотека робить для суспільства, які завдання вона допомагає йому вирішувати, які обов'язки суспільство покладає на бібліотечний інститут. Термін «функція бібліотеки» означає напрям діяльності бібліотек, спрямованої на забезпечення сталого розвитку та задоволення певних інформаційних потреб користувачів. Ускладнення та диверсифікація функцій бібліотеки у відповідь на потреби суспільства відбиває її сутність як відкритої динамічної системи, якій притаманні ознаки систем такого типу: стійкість, самоорганізація, ієрархічність і відтворюваність. Акомодація напрямів діяльності бібліотек України в умовах воєнного стану визначає їх розширення, що результувалося в здатності пристосування до суспільно-політичних змін у державі та постало процесуальним механізмом інституціонального функціонування

бібліотечного закладу. На кожному конкретно-історичному етапі розвитку функції будь-якого соціального інституту, зокрема й бібліотеки, неминуче удосконалюються, корегуються відповідно до соціально-культурної ситуації, соціально-політичного, економічного життя суспільства. Доведено, що на різних етапах суспільного розвитку бібліотечна галузь змінюється, трансформується, переосмислюється і постійно адаптується до відповідних умов історичного розвитку та соціокультурних змін у суспільстві. Дослідження еволюції функцій бібліотек у процесі їх історичного розвитку дозволило довести сталість онтологічних функцій, що виникли на етапі ґенези бібліотечного соціального інституту та понині відтворюють його сутність як документокомунікаційної установи, діяльність якої спрямована на задоволення потреб суспільного розвитку в акумуляції, збереженні, передачі інформації та знань. Різноманітність прагматичних функцій, які з'являлися у бібліотеки як документокомунікаційної установи на наступних етапах розвитку соціуму, відбивають затребуваність суспільством її потужного інформаційного та соціокультурного потенціалу для вирішення оперативних та стратегічних завдань. Доведено, що під впливом складної системи об'єктивних чинників зовнішнього середовища (суспільно-політичних, економічних, демографічних, техніко-технологічних, соціокультурних, військової агресії проти незалежності країни) публічні бібліотеки України набули нових прагматичних функцій, серед яких: культурної деокупації, консолідуюча, ціннісно-орієнтаційна, комеморативна, психотерапевтична, реабілітаційна, волонтерська, інклюзивна, медіамаркетингова та ін. Наукові та університетські бібліотеки як амбасадори імплементації в національний комунікаційний простір України політики Відкритої науки активно опановують нині функції цифрового кураторства, наукометричну, навігаційно-моніторингову, когнітивну, експертну, іміджмейкінгову. Ключові слова: бібліотека, публічна бібліотека, наукова бібліотека, функції бібліотек, соціальні трансформації, цифрові трансформації, цифровізація, інформатизація, суспільство знань, воєнний стан, бібліотечно-інформаційна сфера, напрями діяльності бібліотек, диверсифікація функцій бібліотек.

2. Thesis is devoted to the study of the evolution of functions and vectors in diversifying Ukrainian library functions in the context of social transformations. It is determined that the social functions of the library are a generalized list of obligations of the library to society, which are determined by it, necessary for it, indirectly affect it and fully correspond to the essence of the library as a social institution. The essence lies in a clear definition of the question: what does the library do for society, what tasks does it help it solve, what responsibilities does society impose on the library institution. The term "library function" means the direction of library activities aimed at ensuring sustainable development and satisfying certain information needs of users. The complexity and diversification of library functions in response to the needs of society reflects its essence as an open dynamic system, which is characterized by the characteristics of systems of this type: stability, self-organization, hierarchy and reproducibility. The accommodation of the directions of activity of libraries of Ukraine under martial law determines their expansion, which resulted in the ability to adapt to socio-political changes in the state and became a procedural mechanism of the institutional functioning of the library institution. At each specific historical stage of development, the functions of any social institution, including libraries, are inevitably improved, adjusted in accordance with the socio-cultural situation, socio-political, and economic life of society. The second chapter proves that at each historical stage of the social development, the library industry changes, transforms, is rethought and constantly adapts to relevant conditions of certain historical development, as well as social and cultural changes in society. Researching the evolution of the library functions in the process of their historical development makes it possible to ground the constancy of ontological functions that arose at the stage of the genesis of the library social institution, and still reproduce its essence as a document and communication institution, the activity of which is aimed at meeting the necessity of social development in accumulating, preserving and transmitting information, knowledge, etc. The variety of pragmatic functions that appeared in the library as a document and communication institution at the subsequent stages of the society development reflect the demand for its powerful information, social and cultural potential by society for solving operational and strategic tasks. It is grounded that under the influence of a complex system of objective factors of the external environment (social and political, economic, demographic, technical and technological, social and cultural, military aggression against the country's independence), public libraries of Ukraine have acquired new pragmatic functions,

including the following ones: cultural de-occupation, consolidating, value and orientation, commemorative, psychotherapeutic, rehabilitation, volunteer, inclusive, media marketing, etc. As ambassadors of implementing the Open Science policy in the national communication space of Ukraine, scientific and university libraries are now actively mastering the functions of digital curatorship, such as: scientometric, navigation-monitoring, cognitive, expert, image-making. Keywords: library, public library, scientific library, library functions, social transformations, digital transformations, digitalisation, informatisation, knowledge society, martial law, library and information sphere, areas of library activity, diversification of library functions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Кравець Л. Інтернет-представництво українських бібліотек у період соціальних потрясінь. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2023. № 4. С. 69–74.
- 2. Кравець Л. Адаптація системи функцій українських бібліотек в умовах воєнного стану. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2023. Вип. 68. Наукові бібліотеки в умовах воєнного стану. С. 133–148.
- 3. Кравець Л. Модернізація системи функцій бібліотек в умовах гібридних загроз. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2023. № 12. С. 125–132.
- 4. Kravets L. Accommodation of activities of Ukrainian libraries under marital law. Library science. Record Studies. Informology. 2024. № 20(1). P. 19–23.
- 5. Кравець Л. О. Еволюція соціальної функції бібліотек України в умовах російсько-української війни. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів (Київ, 7–8 квітня 2023 р.). Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С. 193–197.
- 6. Кравець Л. О. Функції бібліотек України в умовах сучасних викликів війни. Інформація та соціум : збірник матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Вінниця, 02 червня 2023 р.). Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса. 2023. С. 83–86.
- 7. Кравець Л. О. Актуальні тенденції реалізації функцій бібліотек України в сучасних умовах. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 13–15 вересня 2023 р.) / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна ; ред. кол.: Г. О. Оборський, В. Г. Спрінсян, О. В. Шевченко [та ін.] ; відп. за вип. О. В. Лаврик, О. О. Татакі. Одеса, 2023. С. 38–42.
- 8. Кравець Л. О. Функціонування бібліотечної справи України в умовах воєнного стану. Бібліотека. Наука. Комунікація: Актуальні питання збереження та інноваційного розвитку наукових бібліотек : Міжнар. наук. конф. (Київ, 3–5 жовтня 2023 р.). Київ, 2023.
- 9. Кравець Л. Теоретико-методологічні засади дослідження еволюції функцій бібліотек у суспільстві знань. Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали Міжнар. наук.-теор. конф. молодих учених (Київ, 18–19 квіт. 2024 р.) у 2 ч. / за ред. Н. Рябухи та ін. Харків : ХДАК, 2024. Ч. 2. С. 110–112.
- 10. Кравець Л. Трансформація діяльності бібліотек України в умовах суспільних потрясінь. Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі : матеріали Міжнар. наук.-практич. конф. (Київ, 25–26 квіт. 2024 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. Нац. ун-т культури і мистецтв, Київ

: Видавничий центр КНУКіМ, 2024. С. 155–157.

- 11. Кравець Л. Українські бібліотеки у сучасному інформаційно-комунікаційному ландшафті. Бібліотека. Наука. Комунікація. Інтеграція у міжнародний бібліотечний простір : матеріали Міжнародної наукової конференції (Київ, 8–10 жовтня 2024 р.) : у 2 т. / відп. ред. О. М. Василенко, відп. секр. М. В. Іванова. Київ, 2024. Т. 1. С. 113–116.
- 12. Кравець Л. Витоки розбудови бібліотечного інституту в Україні. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 95-річчю ХДАК (Харків, 21–22 листоп. 2024 р.). У 2 ч. / Харків. держ. акад. культури ; [під ред. доц. Н. Рябухи та ін.]. Харків : ХДАК, 2024. Ч. 1. С. 160–161.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0118U100212; 0124U001231

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Людмила Павлівна

2. Ludmyla Boyko

Кваліфікація: к.пед.н., професор, 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Загуменна Віра Вікторівна

2. Vira Zahumenna

Кваліфікація: к.пед.н., професор, 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4238-890X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Збанацька Оксана Миколаївна
2. Oksana Zbanatska

Кваліфікація: д. соц. ком., доцент, 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0413-7576

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський університет культури"

Код за ЄДРПОУ: 31028309

Місцезнаходження: вул. Чигоріна, буд. 20, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбань Юрій Іванович
2. Yurii Horban

Кваліфікація: к. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5837-4409

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Салата Галина Володимирівна

2. Halyna Salata

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2673-8463

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Новальська Тетяна Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Новальська Тетяна Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Крилова Оксана Сергіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна